

JENŽ TOPIIL SVĚT

Nejpropracovanější
fantasy román letošního
roku. Styl Shelley
Parker-Chan nemá
v rámci moderní
fantasy konkurenci.

BookPage

Shelley
Parker-Chan

Host

Jenž utopil
svět

Shelley
Parker-Chan

Přeložil Vojtěch Ettler

JENŽ
TOPIIL
SVĚT

Shelley
Parker-Chan

Brno 2024

Automatizovaná analýza textů nebo dat
ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU je bez
souhlasu nositele práv zakázána.

HE WHO DROWNED THE WORLD
Copyright © 2023 by Shelley Parker-Chan
All rights reserved
Jacket art by JungShan
Map by Jennifer Hanover
Translation © Vojtěch Ettlér, 2024
Czech edition © Host – vydavatelství, s. r. o., 2024
(elektronické vydání)
ISBN 978-80-275-2445-7 (PDF)
ISBN 978-80-275-2446-4 (ePUB)
ISBN 978-80-275-2447-1 (MobiPocket)

Hrdina je ten, kdo chce být sám sebou.
JOSÉ ORTEGA Y GASSET

Třiadvacátého roku vlády Togona Temüra, patnáctého velkého chána mongolského císařství Velké Jüan, utrpěli Mongolové tak drtivé porážky proti vnitřním nepřátelům říše, že se jim jižní část císařství zcela vymkla z rukou.

Přítom sotva rok předtím se jižanské hnutí povstalců známé jako Rudé turbany nacházelo na pokraji zániku pod nápořem obávaných obránců dynastie: mongolského knížete Esena Temüra z Che-nanu a jeho eunušského generála Ou-janga. Rudé turbany ovšem pod novým velením bývalého mladého mnicha Ču Čchung-py nejen přežily, ale přivodily svým protivníkům takové ztráty, že se jüanští museli stáhnout.

Zatímco Esen Temür a generál Ou-jang sbírali síly a zajišťovali si podporu mocné rodiny Čang — obchodníků se solí a stoupenců trůnu ovládajících východní přímoří —, Ču Čchung-pa stoupal v řadách Rudých turbanů vzhůru. Během svého vzestupu získal spojence — blízkého přítele Sü Tu a svou manželku Ma Siou-jing —, ale nadělal si také nepřátele, a to dokonce v nejvyšších patrech hnutí. Znovuzrozené Rudé turbany, povzbuzené svými úspěchy proti říši Jüan, se na jihu navzdory vnitřním rozporům zmocňovaly jednoho města za druhým, což vyvrcholilo dobytím někdejšího císařského hlavního města Pien-liangu na hranici severní a jižní oblasti.

Esen Temür a generál Ou-jang v součinnosti s rodinou Čang hodlali Pien-liang navrátit znovu do područí Jüan. Jenže Esenův spolehlivý, celoživotní druh generál Ou-jang uzavřel bez vědomí svého pána s rodinou Čang tajnou dohodu. Za pomoci generála Čanga a Esenova nevlastního

bratra Wang Pao-sianga zrádný eunuch Esena Temüra v Pien-liangu zabil, chopil se jeho vojska a zavelel k pochodu na hlavní město, aby dokonal pomstu na vrahovi svého otce: velkém chánovi.

Jakmile generál Ou-jang zradil říši Jüan, poskytl tím příležitost ke zradě i Ču Čchung-povi. Ten se v rámci Rudých turbanů nemilosrdně zbavil prvního ministra i Zářivého prince a prohlásil se za vůdce hnutí.

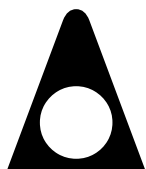
Ču Čchung-pa si za nové hlavní město zvolil Jing-tchien na řece Jang-c'. Přijal jméno hlásající císařské ambice, Ču Jüan-čang, nazval se Zářivým králem a veřejně prokázal, že vládne mandátem Nebes.

Rodina Čang odvolala věrnost Velké Jüan, prohlásila bohaté východní pobřeží za své nezávislé království a opevněné sídlo Pching-tiang za jeho hlavní město.

Poslední přeživší bývalý vůdce Rudých turbanů, prohnáný a krutý Čchen Jou-liang, před masakrem v Pien-liangu uprchl a usídlil se ve Wu-čchangu ležícím proti proudu řeky směrem od vojevůdce Ču Jüan-čanga.

Přehlížený kníže Wang Pao-siang z Che-nanu zdědil po mrtvém bratrovi titul krále Che-nanu a uplatnil svůj nárok na největší panství ve Velké Jüan.

Takový byl stav světa v pětaosmdesátém roce vlády chánů z rodu Kublajchána, prvního velkého chána a ustavujícího císaře věčné mongolské říše Velké Jüan.

Část první

1

*Na pomezí říší Ču Jüan-čangu a rodiny Čang,
osmý měsíc, 1356*

„**T**o si jistě nežádá dlouhého rozmýšlení,“ zavrňel ženský hlas zpoza povívající záclonky kočáru. „Proč mi neodpovíte hned, Ču Jüan-čangu, a neušetríte nám oběma čas?“

Dokonce i takto daleko od moře se pláň za kočárem stojícím vysoko na vrcholu kopce bíle blyštěla solí, jako by bohatství ženiny říše nezadržitelně přetévalo všemi směry. Mělké jezero, které se na hranici mezi dvěma královstvími obvykle rozkládalo, vysušil žhavý tygří ocas jižanského léta. Rozevláté prapory nad jejich vojsky vrhaly do širého prostoru barevné odlesky. Žluté za povstaleckou armádu Zářívého krále. Zelené za obchodnickou rodinu Čang, někdejší přívržence císařství Velké Jüan, kteří se na jaře od mongolských pánů konečně odtrhli a sami se prohlásili za svrchované vládce soli a námořních tras východního pobřeží.

Ču Jüan-čang ve zlaté královské zbroji a s pozlacenou dřevěnou rukou, které barvou odpovídaly trávě pod kopyty jejího koně, sledovala, jak k sobě s uvážlivou zdvořilostí kráčejí generálové zneprátelených vojsk. Jejich krátké polední stíny se zakrojovaly do ztvrdlé hlíny, která se jim drolila pod botami.

Běžný pozorovatel by od sebe vojevůdce sotva rozlišil. Dvě okřídlené přilbice v nanženském stylu, dvě lamelové

zbroje z tmavé kůže pohlcující slunce a vyzdobené na pažích kovovými nárameníky ve tvaru lví hlavy, jež naopak paprsky odrážely jako zrcátka tajný signál. Ale jelikož Ču měla svého generála ve všem kromě krve za bratra, jejich vzdálené siluety jí připadaly stejně rozeznatelné jako dva obličejce. Sü Tova nemnišsky vysoká postava rázující vzletným krokem mladého muže, který dychtí okusit svět. Ta druhá patřila generálu Čangovi, který byl sice menší i méně statný, ale zato se nesl se zdrženlivou sebejistotou člověka vládnoucího životní zkušeností, jež by se vyrovnala té Čuině i Sü Tově dohromady. Ču věděla, jak rychle generál Čang postupoval, jakmile se jeho rodina odštěpila od Jüan. V rozmezí několika měsíců dobyl všechna zbývající města na jižním toku Velkého kanálu a přesunul hlavní město Čangů do opevněného Pching-ťiangů na východním břehu jezera Tchaj. V současnosti království rodiny Čang na východě odděloval od Čuina království na západě pouze pás nížin v ohybu mocné řeky Jang-c', která se klikatila až do moře.

„Vzdejte se mi,“ zapředla žena za záclonkou. Její hlas měl hrdelní nádech, mluvila tiše a vyzývavě. Byl to hlas určený za zavřené dveře pokoje, plný sametových náznaků: i když jsou pouze cizinci, kteří se sotva potkali, možná se nacházejí jenom krůček od toho, aby se poznali tak blízce, jak jen se dvě těla mohou znát. Patřilo to k oněm taktikám, které zabíraly, jenom dokud jejich vypočítavý záměr zůstal skrytý. Ču ho nejen prohlédla, ale protože se zároveň považovala za někoho, kdo obvykle nutkáním tělesného chtíce nepodléhá, zaujalo ji, že v odpověď cítí mírný záškrb v útrokách. Jelikož sama ženskost postrádala, nikdy ji nenapadlo, že by se dala využít jako zbraň. Nezvyklý pocit, že ji někdo obrací zrovna proti ní, ji stejně tak bavil, jako ohromoval.

Dva generálové na planině před sebou uctivě sklonili hlavu, jeden vyjádřil a druhý přijal oficiální výzvu ke kapitulaci a opět se stáhli. Stopy se za nimi modraly jako podlitiny.

Ču se konečně otočila na svůj protějšek v rozhovoru. „Zdravím vznešenou paní Čang.“

„Vidím, že odmítáte můj titul,“ řekla žena povýšeně.

„A proč ne, když vy odmítáte můj?“ opáčila Ču. Z výšlehu těch slov jí tělem proběhl proud životní síly. Byla to rozkoš hravé moci, která ji vzrušovala stejně jako slaná vůně v jejím nose a nespoutaný horký vítr škubající za praporce a rozhánějící trávu po kopcích. Se stejnou povýšeností dodala: „Možná bych se měl vzdát spíš tomu, kdo drží skutečný titul. Vašemu manželovi, králi. Radši bych se setkal tváří v tvář se sobě rovným než s jeho ctihodnou ženou promlouvající pozpa závoje na ochranu vlastní počestnosti.“

Žena ze sebe vydala pečlivě strížený smích. „Nemějte strach. Vaše kapitulace mu bude řádně předána. Mého manžela možná předchází jeho pověst, ale platí, že nejsilnější stránkou ženy je pevně kočírovaný slabý muž.“ Záclonku rozvlnil stín, jako by se žena naklonila vpřed. Ztišeným hlasem lákala Ču k tomu, aby se také sklonila z koně a přiložila ucho tak blízko k oněm šeptajícím rtům, že nebyt tenoučké látky mezi nimi, ucítila by každičkou slabiku přímo na kůži. „Vás za slabocha nemám, Ču Jüan-čangu. Ale jste ve slabém postavení. Jakou máte naději proti mé mnohem větší armádě? Proti mému vojevůdci, kterého si jako rovný rovného váží dokonce i obávaný jüanský generál Ou-jang?“

Vzdejte se mi. Postupte své síly pod mé velení. Nečekejme, až Jüan pošle svého nejvyššího rádce a císařskou armádu, aby nás srazili na kolena, a místo toho společně

vytáhneme na Ta-tu. Zmocněme se jejich hlavního města i trůnu. A jakmile na něj můj manžel dosedne, udělí vám titul podle vaší volby. Vévoda, král? Bude váš.“

Ču suše odvětila: „Až se budou psát dějiny, takový titul mi v očích dějepisců jistě vyslouží úctu a uznání.“

Vojáci, které si ona i paní Čang přivedly s sebou, byli přítomní, jen aby se neřeklo. Jednalo se o schůzku, nikoli o bitvu. Ale Ču si o vlastní situaci nedělala žádné iluze. Její vojsko, sestávající převážně z pěšáků posbíraných ze zbytků povstaleckých Rudých turbanů a doplněných branci z venkova, čítalo stěží polovinu mužů dobře vyzbrojené, profesionální armády rodiny Čang. A s výjimkou Čuina hlavního města Jing-tchieny se žádné z tuctu sídel, kterým na jihu vládla, nemohlo rovnat ani tomu nejobožejšímu z obchodních center Čangů pospojovaných plavebními kanály. Bylo na výsost jasné, jak by střet dopadl. Kdyby se nacházely v opačné pozici, Ču by se rovněž považovala za vítěze a dožadovala by se složení zbraní, přesně jako to teď dělala její sokyně.

Madam Čang zaševelila: „Po tom toužíte? Po velikosti?“ Hovořila tónem tak hebkým, jako když prsty pomaličku přejíždějí po kůži. „Tak mi vyhovte a nechte mě, abych vám to splnila.“

Velikost. Ču se za ní hnala celý život. S jistotou břitkou jako černý stín na bílé solné hoře věděla, že s ničím jiným se nikdy nesmíří. Napřímila se v sedle a zahleděla se na východ přes dálavy říše rodiny Čang. Vítr, který proti ní od onoho vzdáleného zlatohnědého obzoru vanul, ho zdánlivě přibližoval. Činil z té neurčité linie cosi hmatatelného, cosi hluboce niterného. *Dosažitelného*. Z toho pomyslení Ču zaplavila prudká radost. Stála a zároveň se vznášela na vrcholku kopce

a přitom ji přepadl zvláštní pocit, že před sebou vidí jako na dlani cestu k vlastní budoucnosti. Ze své orlí perspektivy na ní nespatořovala žádnou opravdovou překážku — jen drobné zádrhele, které ji při střemhlavé honbě za jejím cílem stěží zpomalí.

V návalu slasti pověděla ženě bez tváře za záclonou: „Já netoužím po velikosti.“

Vychutnávala si odmlku, během níž paní Čang horečně přemýšlela nad tím, co si o Čuině povaze špatně vyložila — kde ve svém svádění udělala chybu.

Pahýl ruky ji v příliš těsné manželě dřevěné protézy pobolíval. Ale to nepohodlí a každodenní následky toho, že je jednorukým člověkem ve dvourukém světě, představovaly pouhou daň za její touhu a Ču byla dost silná na to, aby ji platila. Byla silná natolik, aby kvůli tomu, co chce, snesla či udělala cokoli.

„Tak potom —“ začala paní Čang.

„Netoužím po velikosti,“ zopakovala Ču. Její touha si nezačala s nezměrnou září slunce a projasňovala ji do nejzazších koutů její osobnosti. Kdo jiný chápal, jaké to je cítit něco tak ohromného? Chtít něco celou svou bytostí tak jako ona? „Toužím být největší ze všech.“

Holý povrch pláně drhly třpytivé vzdušné víry. Odíraly životodárnou sůl, která v takovém množství život odpírala.

„Chápu,“ pravila paní Čang po chvíli. Její koketnost přijala odstín pohrdání a Ču přepadla vidina, jak se jí před nosem zabouchávají dveře do soukromé komnaty. „Zapomněla jsem, jak jste mladý. Mladí lidé jsou vždycky příliš ctižádostiví. Ještě se nenaučili, kde leží hranice možného.“

Nalakované nehty kleply o vnitřní rám kočáru a vydaly pokyn vozkovi. Když se povoz rozjel, paní Čang pronesla:

„Zase se setkáme. Ale než k tomu dojde, dovolte, abych vám z pozice staršího něco řekla. Pohledte na mého generála pod sebou. Jakých poct se mu od okolního světa dostává za jeho vystupování, vzezření, úspěchy! Takový muž přirozeně zaujímá místo nad ostatními. Uděláte dobře, když se nad svým přirozeným místem zamyslíte i vy, Ču Jüan-čangu. Pokud svět sotva snese pohled na tak nedostatečného muže, jako jste vy, namlouváte si snad, že vás přijme jako císaře? Jedině blázen by riskoval všechno kvůli nemožnému.“

Ču sledovala, jak se kočár vzdaluje. Kdyby paní Čang tušila skutečný rozměr toho, co Ču po tělesné stránce chybí — což se přinejmenším v mezích mužské anatomie netýkalo jen širokých ramen nebo pravé ruky —, bezpochyby by pokládala za nemožné i její dosavadní úspěchy. Ovšem pokud byl člověk odhodlaný chtít něco nemožného, existoval způsob, jak toho docílit. Ču si s pobavenou vzpurností pomyslela: *Změnit svět a učinit z toho něco možného.*

Jing-tchien

Král a královna se procházeli po nádvořích paláce a nic jim nestálo v cestě. Každý před nimi v úkloně couval, ale přesto záplava stavebních dělníků nalevo i napravo dodávala Ču pocit, že je jako loď, která se prodírá zarostlým rybníkem. Když míjeli zase další budovu obestavěnou bambusovým lešením, obdivně pronesla: „Vždyť jsem ani nebyl tak dlouho pryč. Činila ses.“

Její manželka Ma Siou-jing ji obdařila notně popuzeným pohledem. „Jistěže jsem se činila. Když jsi říkal, že chceš nový

palác, který bude odpovídat tvému postavení, myslel sis snad, že se postaví sám?“

Rozestavěný nebyl pouze palác. Když se Ču vrátila do města, zahlédla rostoucí základy jingtchienských nových hradeb a mladé stromky vysázené podél uježděných, vyprahlých ulic, které ještě desítky let neposkytnou stín. Na staveništích se vznášela prosluněná vůně pilin a volně se tamtudy proháněl vítr, vymetená obloha působila nekonečněji a modřeji než kdekoli jinde, kde Ču žila, a příslib obsažený ve vši té novotě ji rozechvíval až do morku kostí.

Ma dodala: „Kdežto ty ses podle všeho táhl až na hranici jenom dělat pózy.“ Objemné vrstvy jejích vyšíváných hedvábných šatů ji za chůze sotva zpomalovaly. Jelikož měla krev semuských kočovníků a chodidla velká jako rolník, pohybovala se několikanásobně rychleji než vznešené nanženské paničky, které cupitaly po Jing-tchienu pod svými slunečníky.

Ču musela přidat do kroku, aby jí stačila. „Lepší dělat pózy než s nimi rozpoutat válku. A paní Čang to věděla stejně jako já. Chtěla, abych se vzdal.“

„Což by pro vás oba dávalo smysl. Takže jsi samozřejmě odmítl.“

Jenže dokud na světě existovalo něco lepšího, než co už Ču měla, věděla, že po tom bude toužit. Mohla se té touhy zříct asi tak snadno, jako mohla přestat dýchat. „Dává to smysl v téhle konkrétní situaci. Tudíž mi stačí tu situaci změnit.“

„Aha, tak to nic není. Nechtěl by sis rovnou nafouknout armádu na dvojnásobek prostě tím, že si to budeš přát?“

Ču na ni mrkla. „To bych mohl! Ale budu od tebe potřebovat pomoc.“

Ma se zastavila a střelila po ní pohledem. „Ode mě.“

„Proč tě to tak překvapuje? Jsi velice schopná žena.“ Ču ukázala na okolní zmatek plný křiku a bouchání kladiv. Přešla do řeči, kterou se naučila v klášteře (ale nikdy ji neprocvicovala), a lámaně prohlásila: „Umiš ujgursky, že jo?“

Ma překvapením zkoprněla. Pak se zasmála a stejným jazykem odpověděla: „Patrně líp než ty.“

Ujgurština neměla zase tak daleko od mongolštiny, kvůli čemuž Ču vytanul na mysli vykleštěný generál Ou-jang a jeho plochý, cizí přízvuk, když mluvil chansky. Od první chvíle jí ten přízvuk zněl poněkud nehezky. Zato Mainu ujgurštinu by mohla poslouchat celý den: na objevování nových stránek někoho, koho už tak dobře znala, bylo něco naprosto kouzelného.

„Už je to strašně dávno. Myslela jsem si, že už se mi to vykourilo z hlavy.“ Ma přešla zpátky do chanštiny. Tvářila se tesklivě. „Když jsem vyrůstala v Ta-tu a můj otec ještě velel jüanské centrální armádě, mluvili jsme doma kypčacky. Ale s Mongoly jsme se bavili mongolsky a s ostatními *se-muy* ujgursky. Jakmile znáš jednu z těchhle tří řečí, druhé dvě se naučíš snadno. Zato chanština je úplně jiná. Když nás otec přesídlil do An-fengu a dal mě Kuûm, neuměla jsem ani slovo.“

Její otec, který zradil Jüan a připojil se k povstání Rudých turbanů v An-fengu, jen aby ho na oplátku podrazili jeho povstalečtí druhové a nechali ho zemřít pod mečem generála Ou-janga. Ču bodlo u srdce při pomýšlení na život, jaký Ma vedla před tím, než se potkaly. Na to, co všechno si vytrpěla. Zjistila, že ohledně úmrtí Maina otce ani obou Kuû — starého Kua a jeho syna Malého Kua, Maina nebohého snoubence — se k přílišné lítosti vybičovat nedokáže. „Nikdo z nich neviděl tvé přednosti.“

Jakmile zahlédla Main bolestný výraz, došlo jí, že se vyjádřila příliš necitelně. Věděla, že nad nimi Ma stále truchlí. Ne kvůli tomu, čím pro ni byli ani jak se k ní chovali, ale prostě jako nad lidskými bytostmi. Dokonce i po celém roce manželství byl Main soucit pro Ču záhadou. Když trávil čas spolu, občas měla dojem, že už ho začíná chápat — že ho dokonce začíná cítit, jako by se na ni přenášel tlukotem Maina něžného srdce, který rozechvíval to její —, ale jakmile se odloučily, zase vbledl jako sen.

Změnila téma. Většinu života se snažila utéct před svou minulostí, takže z nepříjemně sentimentálních pocitů, jako byl zármutek či stesk, se jí pořád chtělo vzít do zaječích. „Mohla bys mi sehnat asi deset dalších *se-muů*, kteří umí ujgursky?“ zeptala se. „I ženy, jestli na ně narazíš. A když už v tom budeš: pár velbloudů.“

Potěšilo ji, že její žádost vytrhla Ma ze smutku. Nevěřicně na Ču vykulila oči.

„Komu by se tu a tam nehodil velbloud? Určitě to s nimi díky svým předkům umíš,“ zahlaholila Ču zvesela. „Taky budu potřebovat tolik štůčků hedvábí, kolik zvládneš obstarat.“

„Ty to zase asi díky předkům umíš s želvou, která tě snesla ve vejci!“ zvolala Ma. „Budiž: *se-muy*, velbloudy, hedvábí. Slunce, měsíc a všechny straky plachtící pod Nebeskou řekou. Kdy odjíždíš?“

„Co nejdřív. Je to dlouhý pochod. Budu muset Sü Tu požádat, aby bezodkladně začal burcovat vojsko. Ale v jednom ses spletla.“ Kolem cupitala skupinka palácových služek, ale jakmile spatřily přicházet Zářivého krále se svou chotí, vrhly se čelem k zemi. Ču shovívavě kmitla prsty, aby vstaly. „Správně ses měla zeptat: Kdy odjíždíme?“

Ma se zmateně zamračila.

„Jsem snad takový hlupák jako Kuové, abych přehlížel nadanou ženu ve vlastním domě?“ Ču mrazilo vzrušením z vlastní troufalosti. „Podnikneme to společně.“

Před očima jí vyvstal nádherný obličej chladný jako nefrit a všechny smysly jí zabrněly tajuplným poutem s někým dalším, kdo není tím ani oním. Pahýl jí zasténal zapamatovanou bolestí.

„Ču Jüan-čangu,“ řekla Ma tiše s ohledem na kolemjdoucí, kteří by mohli zaslechnout, že Zářivého krále oslovuje tak neformálně, „co máš za lubem?“

Ču se na ni usmála. „Potřebuju ještě jednu armádu navíc k té, co už mám. Takže se vypravíme do Pien-liangu jednu sehnat.“

Po dlouhé odmlce Ma prohlásila: „Vykleštěný generál —“

„Jenom klid —“

„Jenom *klid*?!“

„— nechystám se vlézt tygrovi do chřtánu. Věř tomu, nebo ne, ale v něčem jsem se z minulosti poučil.“ Ču se zasmála. „Nepůjde o bojovou výpravu. Ale musíme sebou hodit. Představ si, že jsi v jeho kůži: celý život jsi vyčkávala a předstírala věrnost k těm, co ti vyvraždili rodinu. Ale teď jsou mrtví a tobě se konečně uvolnily ruce, aby ses pomstila člověku, který může za všechno tvoje utrpení: velkému chánovi. Zoufale by ses chtěla hnout kupředu, že jo?“

Generál Ou-jang ještě z Pien-liangu nevytáhl jen proto, že velký chán tráví léto v Šang-tu a do Ta-tu se vrací teprve během podzimu. Ale jen co se kleštěnec doslechne, že je velký chán zpátky, vydá se na pochod. Takže se musíme do Pien-liangu dostat dřív, než k tomu dojde.“

Ma se silným podezřením odtušila: „Nebude se bojovat. Chceš mu snad navrhnout totéž, co madam Čang navrhla tobě?“

„Ne tak úplně. Ale bude to zábava, slibuju.“

Než Ma stačila odpovědět, ozval se rachot a tam, kde ještě před chvilkou stála stará budova, se do nebe vzneslo mračno prachu.

„Buddha nás chraň, to vypadá hůř než předtím,“ vyjekla Ma, zatímco se na náměstí, kde už vyrostly kostry několika nových staveb, snášelo krupobití cihel. „Vážně jsme to prostě nemohli nechat všechno stát?“

Vzduch byl prosycený cihlovou drtí, žlutou zeminou a známým, zlověstně štiplavým zápachem ohnivého prachu. Ču za tou prašnou oponou na okamžik zahlédla obraz budoucího Jing-tchien: zářnou metropoli ve znamení tak drzé, nevkusné a ohromující novosti, že bude ztělesňovat příkré odmítnutí všeho, co bylo dřív.

Její stopu ve světě, který sama přetvořila.

Zaplavila ji nespoutaná bujarost: jako by k tomu zlatohnědému obzoru pádila ze všech sil. „Věř mi, Jing-c'. Bude to nádhera.“

2

Pien-liang

Eseno pohřbil na dlouhém příbřeží Žluté řeky. To, co před stovkami let bývalo obdělávanou půdou, si opět přivlastnily divoké traviny proložené posledními letními květy. Nic, co by se víc podobalo Esenově stepi předků a jejímu bezbřehému travnatému moři, Ou-jang nenašel. V dálce se rýsoval zubatý, namodralý hřeben: nikoli pohoří, ale pobořená masa pienliangských dávno rozstřílených hradeb. Jak Ou-jang klečel na podmáčené hlíně vedle čerstvě zahrnutého hrobu, cítil, že se zvolna propadá. Nakonec se jednou do země úplně stejně propadne všechno kolem něj: pienliangské hradby, Esenova hrobka i celá tato zdivočelá krajina. A on — on zanikne ze všeho nejdřív.

Jeho bolest narostla. Od Esenovy smrti ho ani na okamžik neopouštěla. Při každém nádechu pocítil v útrobách nesnesitelný záškub žalu rozdírajícího *čchi*, které vázalo jeho duši k masu, kostem a orgánům, takže mu připadalo, jako by cosi trhalo samotné předivo jeho bytosti. To nejhorší utrpení ho ovšem přepadalo ve vlnách, jako byla tato. Když ho strhly, zanesly ho do rozběsněné bouře a uvěznily ho v tak šilných mukách, že odmazaly vnější svět a smrskly ho na pouhou mysl hořící v plamenech, která se svíjí v nekonečné, marné snaze o útek.

Klečel tam, třásl se, hořel. Na okamžik nedokázal myslet na nic jiného, než jak moc si přeje, aby se kolem něj vzedmuly žluté vody, uhasily jeho bolest a odplavily jeho tělo do moře. Jenže to bylo nemožné. Dokonce i rozervaný trýzní věděl, že úlevu skýtá jen jediná cesta. Vydrží to — ačkoli netušil jak —, protože prostě musí. Až léto skončí a velký chán se z letního sídla vrátí do hlavního města, Ou-jang vytáhne na Ta-tu a dokoná pomstu na muži, který vepsal jeho i Esenův osud do řádu světa a okradl je o možnost volby, jak budou žít a jak zemřou. A jen co velkého chána sprovodí ze světa, jen co učiní to poslední, co se od něj v životě žádá, každý hrozný čin, jehož se dopustil — všechno, co si vytrpěl —, za to díky tomu bude stát.

Vstal. Když na trávu padl jeho stín, cosi se přes něj mihlo a vyplašilo hnízdící skřivany. O kus dál se v nezřetelném třpytu zářivé hladiny pohupovaly orobince. Slunce pátilo dost na to, aby z rostlin vymámilo jejich cibulovitou vůni, ale přesto vnímal, že se roční období mění. Léto se chýlilo ke konci. Čas už skoro nadešel.

Než dojel na dohled pienliangských neporušených vnitřních hradeb, slunce pokleslo. Matně a bez zájmu si uvědomil, že byl pryč téměř celý den.

„Pane generále!“

Zrovna když Ou-jang projížděl branou, k jeho černé klisně se připojil jezdec, který na něj čekal. Ou-jang na něj popuzeně pohlédl. Ze šesti původních nanženských velitelů, kteří patřili k jeho spoluspiklencům v puči proti Mongolům, zbyli jen tři, z nichž velitel Keng platil za toho nejméně zapamatovatelného. Dokonce ani jeho hranatý obličej připomínající čínský znak pro "národ" nepůsobil jako odraz jeho osobnosti, ale spíš jako vyjádření konečného cíle jejich spiklencecké kliky:

navrátit říši Velké Jüan pod nadvládu rodilých císařů. Stejně jako ostatní velitelé i Keng změnil účes z mongolských copánků na hrdý nanženský drdol. Ou-jang si říkal, jestli se na něj dívají úkosem za to, že sám si copánky rozplést odmítá. Ne že by mu na tom záleželo. Na rozdíl od nich totiž svou nanženskou totožnost nenávratně ztratil. Jako by mu ji odřízli společně se vším ostatním, co muže činí mužem.

Kengův úpěnlivý výraz Ou-jangovo podráždění ještě prohloubil. „Pane generále, ta záležitost s velitelem Linem —“, řekl ne mongolsky, ale chansky, jak se na vojsko slušelo. „Se vši úctou vás naléhavě žádám, abyste se s ním setkal a vyřešil situaci.“

Ta naléhavost Ou-janga mátl. Ani si nebyl jistý, kdo z jeho velitelů je vlastně Lin, natož proč by si zasluhoval jeho osobní pozornost. „Proč mě tím obtěžuješ? Ať to vyřídí zástupce velitele Šao.“

Ou-jang si připomněl osud dvou z oněch šesti spiklenců. Šaa neměl ani trochu v lásce, ale dokázal ocenit metody, jimiž se jeho zástupce vypořádával s nepohodlnými lidmi. Zpravidla odstranily potíže natrvalo.

Pouštěl Kengovy námitky jedním uchem dovnitř a druhým ven, až dospěli do velitelství v sídle bývalého jüanského správce a sesedli z koně. Když Ou-jang procházel dřevěnou vstupní branou, z níž se odlupovaly třísky, toulavý pes zvedl hlavu a tiše zavrčel.

Bylo mu jasné, co psisko vydráždilo, stejně jako věděl, proč ptáci prchají před jeho stínem a plameny pohasínají, kudy chodil.

Kvůli duchům.

Sám je patrně na rozdíl od těch, kteří vládli mandátem Nebes, neviděl, ale byli tam. Sledovali ho na každém kroku.

Od Esenovy smrti ho každou noc strašili ve snech: zabítí příslušníci Ou-jangova rodu v potrhaných bílých cárech, kteří na něj zírali prázdnýma černýma očima a čekali, až je vysvobodí.

V zášlehu trýzně si pomyslel: *Už brzy.*

Kozí kůže se pod Ou-jangovým nožem ochotně rozestoupila, když z ní na míru vyřízl pruh určený k vyspravení prodřené lícnice uzdy. Na stolku, který měl položený vedle sebe na posteli, stála svíce z včelího vosku a sada nástrojů. Spravování postroje byla práce pro štolbu, ale jak se jejich odjezd blížil, Ou-jang se čím dál častěji ujímal podřadných úkonů v naději, že mu čekání uteče rychleji.

Podržel čepel nože v plameni. Vrypy do švů se na koženém popruhu nejsnáze dělaly tupou hranou rozpáleného ostří. Hleděl do skomírajícího plamene, když vtom se vůně svíce, rozežívaného kovu a usně jakousi strašlivou alchymii slily do vzpomínky — ani ne do konkrétní vzpomínky, pomyslel si zmučeně, ale do *pocitu* z Esena. A jakmile ho zakušil, dostavila se bolest.

Nedala se unést. Přepadlo ho zoufalé nutkání, nic víc než reflex vyprovokovaný bezmyšlenkovitým zaskučením, aby to utrpení přestalo, a než vůbec věděl, co dělá, prudce si vyhrnul úzký levý rukáv a rozžhavenou čepel si naplocho přimáčkl na kůži.

To teprve bolelo. Zíral na svou ruku v němých mukách. Bolelo to tolik, že se mu veškerý žal vypálil z hlavy a zbyl v ní pouze pronikavý, bílý jekot.

Ještě předtím, než se Ou-jang stal vojákem přivyklým tělesným strastem všeho druhu, rozžhavený nůž ho proměnil v to, čím je. Tu bolest znal. Věděl, že ji — na rozdíl od té druhé

trýzně — dokáže přežít. Rázně sňal ostří ze zápěstí a zalapal po dechu. Pod nožem se mu na kůži rovnoběžně s náramkem vyrobeným z Esenových nefritových a zlatých korálek do vlasů táhl seškvarený pruh. Bílý jekot v jeho hlavě neustával. Rozpusť se v něm. Rozdrásaná mysl se stala rozdrásaným tělem a uvnitř toho těla se z něj vyškvařilo všechno, kým je a co cítí.

Netušil, jak dlouho se vznáší v bezčase. Připadalo mu to jako věčnost.

„Generále.“

Ou-jang se prudce otočil. Ve dveřích stál Šao. Jak dlouho už tam byl? Uzda ležela Ou-jangovi zapomenutá na klíně. Rychle si stáhl rukáv přes popáleninu i náramek a kdovíproč ho polila hanba. Zápěstí ho stále páliho.

Šao vstoupil. Zjevně soudil, že pokud několikrát zopakuje „generále“ k Ou-jangovým zádům, jako pozvání to stačí. Následovali ho Keng a velitel Čchu, třetí z původních konspirátorů. Ou-jang vstal. Když byl beze zbroje a šířila ho bolest, připadalo mu to spíš jako střet než jako schůzka. Náhle si velice ostře uvědomoval nůž ve své dlani.

„Generále Ou-jangu,“ prohlásil Šao ještě jednou, aniž zasalutoval. Pohled mu sklouzl k noži. Jeho ústa, stočená do neveselé, křivé linky jízlivého úsměšku, Ou-jangovi připomínala řeznou ránu po meči. Ale Šao se tak tvářil pořád. Neznamenal to, že viděl, co Ou-jang prováděl. „Ty jsi snad nedostal mou zprávu?“

Ou-jang si s trhnutím vybavil, jak o něco dříve odbyl jakéhosi mladého vojáka. Kdy to bylo? Možná ráno. Nyní už bylo odpoledne. „Teď jsi tady,“ řekl stroze. „O co jde?“

„Velitel Lin a jeho ženijní rota se dneska ráno neohlásili z kasáren.“ Pokaždé když Šao domluvil, pusa mu zůstala viset maličko pootevřená, jako když se ryba chystá zakousnout.

Byl to Keng, kdo onehdy říkal něco o veliteli Linovi? Možná to byl Čchu. „A?“

„Takže velitel Lin, který před třemi dny žádal o to, aby ses s ním setkal a probrali jste jeho námitky, ale slyšení se nedočkal, zběhl.“

Ou-jang se s Šaem znechuceně střetl pohledem. Potíže v mužstvu ho ani za mák nezajímaly a cítil se celý ulepený a rozružený touhou, aby ho nechali na pokoji. „Copak nemáme další tři praporce ženistů? Nevidím v tom problém.“

Keng a Čchu nervózně přešlápli, ale na to, aby usadil Šaa, ostrý tón nestačil. „Čekání těžce snáší i ta nejlepší vojska. Tvoje vojsko se skládá z branců, kteří se právě podíleli na chladnokrevném vyvraždění svých velitelů. Přišli o jakékoli vyhlídky na žold. A teď všichni viděli, jak se stovka mužů sbalila a odešla. Věř mi, že z věrnosti tady ten zbytek nezůstane.“ Řekl to tak přímočaře, že tím zakryl jakékoli pohrdání plynoucí z očividné skutečnosti: že kleštěnec, jako je Ou-jang, si stěží vydobude úctu celistvých mužů, natož aby si vymohl jejich loajalitu. „Jestli chceš, aby se nerozprchli, musíš se postarat, aby jim to za to stálo.“

„Osvobození *nan-ženů* z mongolského područí by jim jako cíl měl stačit,“ odsekl Ou-jang tvrdě.

Šaovi poklesl koutek ještě níž. Ten na vzletné cíle nebyl.

„Ať jsou jakkoli zapálení pro věc, nezapomínejme, že jde prostě o obyčejné muže živící svoje rodiny,“ vložil se do hovoru Čchu. Ou-jangovi přišel ten chlap nevýslovně otravný. Cosi na jeho měkkém a kulatém svištím obličejí, na jeho přepjaté jemnosti i na tom, jak zlehka našlapuje na špičky — z toho všeho Ou-janga přepadalo nutkání mu ublížit.

„Vzpomínáte si na loňské záplavy?“ dodal Keng. „Skoro každý rolník v Che-nanu přišel o roční výnos. Na ty z nás,

kteří hospodařili v panství chenanského krále, to tolik nedolehlo, protože nám pán Wang odpustil dluhy. Ale jinde lidé trpěli. Pokud těm mužům zaplatíte něčím, co můžou poslat svým rodinám — zlatem, hedvábím či solí —, zůstanou.“

Ou-jangovi se vzdáleně vybavilo, jak si od něj Wang Pao-siang vypůjčil vojáky, aby kopali odvodňovací strouhy. Předpokládal, že kníže Wang je nově králem Che-nanu. Když mu Esen i Ou-jang vymizeli ze života, nepochybně si někde počítá svoje zlatáky a pobízí poddané k čím dál větší výkonnosti. Z pomýšlení, že Wangovi mohlo všechno, co se odehrálo, přinést štěstí, Ou-jangovi hořklo v hrdle žlučí. „To jsou plané řeči. Nemáme zlato. Ani hedvábí, ani sůl.“

„Můžeme je získat,“ namítl Šao příkře. „Máme na dosah hned několik měst Ču Jüan-čanga. Když přesunul svoje hlavní sídlo z An-fengu do Jing-tchienu, sám sebe oslabil na okrajích. Můžeme ta města snadno dobýt a obstarat si to, co potřebujeme.“

„A oddálit tím náš pochod na Ta-tu? Ne.“ Z představy čekání — *ještě delšího* čekání — se Ou-jang málem zalkl vzteky. „Dost! Sestav malou jednotku lehké jízdy. Dopadni ty zběhy, všechny do jednoho stáhni z kůže a pověs jejich ořezané mrtvolky na hradby. Potřebují vojáci motivaci, aby nezběhli? Možná takovou vezmou zavděk víc než dost.“

Otočil se k nim zády a sedl si. Když znovu vložil čepel nože do plamene svíčky, plamínek se na knotu zamihotal a příkrčil. Jakmile se břit nahřál a Ou-jang znovu zvedl kožený řemen, už byli pryč.

„Proč se všude válejí rozbité střešní tašky?“ zavrčel Ou-jang při vstupu do síně, která jim sloužila jako velitelský štáb.

Kdovíproč se přední nádvoří sídla topilo pod sutí, jako by se přes něj prohnalo zemětřesení.

Šao, Keng a Čchu vzhledli od schouleného rozhovoru. Šao falešně milým hlasem opáčil: „Abych odpověděl na generálovu otázku: muži vyjadřují svou vděčnost za nové ozdobu, které jsi jim rozvěsil po městě. Hádám, že tašky se jim házejí líp než kameny.“

Poryv horkého větru vnesl do budovy zkažený puch mršin, splašků a kouře, ale Ou-jang měl silný žaludek. Neúprosně se na Šaa zahleděl. „Ale přesto k žádným dalším dezerterům nedošlo. Takže pochopili sdělení.“

Šao jízlivě utrousil: „To nepochybně.“ Hodil Ou-jangovi tubu s depeší. „Tohle právě přišlo od severních pozorovatelů. Budeš mít radost.“

Ou-jangovi poskočilo srdce tak mocně, že při vytahování dopisu tubu málem upustil. Sotva se dokázal soustředit dost dlouho na to, aby mu mongolské písmo prozradilo, co už věděl. „Velký chán se vrátil z letního sídla. Je zpátky v Ta-tu.“ Zahltily ho tak silné emoce, až mu hlas přeskočil do onoho nenáviděného vysokého rejstříku, ale zjistil, že už mu na tom nesejde. Kdovíjak se z něj stal onen pokálený pomatenec, který bloudí ulicemi a vůbec nedbá na to, jak se ostatním hnusí. „Je to tady. Konečně můžeme vypadnout z téhle špinavé díry. Zástupce velitele Šao! Zahaj přípravy na odjezd.“

Zanechal je jejich úkolu a cítil se podivně lehce. To, že se věci daly do pohybu, sice nijak nezmenšovalo úsilí, které musel vyvíjet, aby dokázal snášet svou bolest, ale konečně už alespoň mohl věřit, že ta námaha skončí. Musí vydržet už jen chvíli. A pak se mu dostane kýžené úlevy.

Neuvědomil si, že Šao jde za ním, dokud za zády neuslyšel: „Generále.“

Nacházel se v dlouhé, prázdné chodbě. Překvapeně se otočil a spatřil, jak na něj Šao nenávistně zahlíží. Ou-janga to zaskočilo. Odjakživa neměl Šaa rád, a to do takové míry, až se zdálo, že se všechny jejich styky nesou ve zlé víře, ale Šao dosud vždycky předstíral, že Ou-janga uznává jako svého nadřízeného. Když mu teď zášť nepokrytě oplácel, bylo to něco nového a znepokojivého.

Šao chladně pravil: „Poslouchej mě. Chápu, že je ti u prdele, jestli Ta-tu přežiješ, ale nesmíš to dávat tak okatě najevo. Jak se asi podle tebe vojáci zachovají, pokud zjistí, že je ženeš na smrt? Jestli se morálka ještě zhorší, tak to do Ta-tu vůbec nedoklepeme, natož kamkoli poblíž velkého chána. Chceš vidět, jak zlé to je? Tak se seber, vylez z přední branky tohoto sídla a uvidíš, jak tě uvítají. Já ti to řeknu: slávu ti provolávat nebudou.“

„Nepotřebuju, aby mi provolávali slávu,“ napružil se okamžitě Ou-jang. „Potřebuju, aby mě *poslouchali*. K tomu už jsem je donutil dřív. Udělám to zase.“ Jenže místo aby Šao uctivě sklopil zrak, tentokrát pohledem neuhnul. Z té vzpurnosti se Ou-jangovi náhle zachtělo vraždit. Přepadlo ho nutkání vytlouct z Šaa poslušnost stejně, jako ji bičem ždímal ze svých odvedenců. „Šao Ke, někdy se sám sebe ptám... ty ještě nemáš mandát, že ne? Vypadá to, že si dává na čas. Měl bych to podle tebe brát jako znamení, že se mám kvůli tomuhle podniku spráhnout s někým jiným?“

Ještě nikdy spolu otevřeně nemluvili o tom, co Šao bude mít z jejich spojení. Ale stěží to bylo tajemství, pomyslel si Ou-jang zhnuseně.

Šaovi zbělely rty. „Mě neoklameš. Vím, jak zoufale se potřebuješ dostat do Ta-tu. Nenamlouvej si, že bys to zvládl beze mě a téhle armády.“ Nevraživě na Ou-janga shlížel. Když

zrovna neseseděli v sedle, byl mezi nimi zřetelný výškový rozdíl. Šaův ledový výraz připomněl Ou-jangovi partii *wej-čchi* za onoho deštivého dne, kdy naposledy spatřil velitele Jena a Paje živé. Jakmile zapochybovali o jejich plánu, Ou-jang by je prostě nechal jít, ale Šao měl vlastní názor na věc. Ani tehdy nekopal za Ou-janga, ale čistě za sebe.

Jejich vzájemnou nesnášenlivost drželo v šachu jen to, čeho si byli oba vědomi: že se navzájem potřebují.

„V tuhle chvíli tady velím já,“ prohlásil Ou-jang. „Poslechni mě a nebudeme mít problém. Nachystej tohle vojsko k odchodu, i kdyby to mělo znamenat, že budeš muset jednu půlku ubít k smrti před zraky té druhé.“ Nenamáhal se zabránit tomu, aby mu do hlasu neprosáklo opovržení. „A až dospějeme do Ta-tu, postarám se, abys dostal svůj trůn.“

3

Chánbalyk (Ta-tu)

„Takže ty jsi nový král Che-nanu. Musíme říct, že tvůj bratr se nám zamlouval víc.“

Wang Pao-siang se vybraně zvedl z poklony a spatřil, že otupělým rysům velkého chána dodává výraz tolik známý odpor. Připadalo mu to jako úspěch. Všechno na velkém chánovi se vzpíralo představě vzruchu, jako by zosobňoval zabořený balvan, který se s každým uběhlým rokem zavrtává hlouběji do úbočí. Těžké líce Syna Nebes sváděly pohled k uším s protáhlými lalůčky, od nichž zrak zabloudil ještě níže k povislým obloukům jeho copánků. Za jeho hlavou rozevírali tlamu zlatí draci a svíjeli se po dřevěných rytinách na trůně.

Císařský dvůr při návratu do Chánbalyku zjistil, že se hlavní město dusí v sevření nezvykle horkého podzimu. Dokonce ani vzletné krovy Síně zářného jasu neskýtaly žádnou úlevu. Pao-siangovi se na jazyk lepila štiplavá pachut' pouště. Tak chutnal sever. Zvrhle si na první slyšení před dvorem oblékl svou oblíbenou, křiklavě zelenou róbu barvy hlávkového salátu, kterou jeho otec k smrti nenáviděl. Teď se mu z její zimní tíhy točila hlava. Ovšem omdlít přímo před velkým chánem by jeho záměrům příliš neposloužilo. Místo toho vytřepal z rukávu vějíř a začal se ovívat. Před očima se mu tetelily chánovy stříbrem obložené stěny. V tepaných

plátech se míhalo tolik odlesků, jako by odrážely bledé postavy postávající v šerých koutech síně.

Velký chán sledoval, jak se Pao-siang ochable ovívá. Zastavil se ještě nevráživěji. Ten výraz Pao-siang vídal ve tvářích ostatních lidí celý život, jako by samotná jeho existence urážela jejich důstojnost. Jako by je jeho zatvrzelá, nestoudná zženštilost už jen svou přítomností připravovala o vlastní čest.

Zachvátil ho vztek. Poslední dobou ho počínaje těmi — *událostmi* — pronásledovala představa, že se v něm hněv nepřetržitě bouří a přelévá jako nestálé, temné moře. Stačila jediná kapka, aby přerostlo v tsunami běsnění a záště. Už si ani nepamatoval, jak mohl být někdy jiný. Liboval si v tom, nakolik ho ta černota ovládá. Jak drtivě a sžíravě působí a jak ho bude stravovat navěky, protože na rozdíl od ostatních emocí nemá konce a nikdy se nevyčerpá. Představoval si, že lačně hltá chánovo opovržení, a ještě ho k tomu s vyceněnými zuby pobízí. *Jen do toho. Nesnášej mě.*

Velký chán jím nepohrdal sám. Z křesel o stupínek níž pod dračím trůnem na něj shlížely tři další nepřátelské obličeje. Poznával nejvyššího správce, velitele císařské armády Velké Jüan, a chánovu oblíbenou choť paní Ki. Těm sotva stál za pozornost. Zato ta třetí osoba! Její pozornost rozhodně měl. Zahlížela na něj tak nenávistně, jako by Pao-sianga fackovala. Císařovně se na hlavě tyčil červený patrový klobouk urozených mongolských dam a zpod jeho stínu její panenkovská tvář slibovala pomstu. Na té mstě nebylo nic romantického. Jednalo se o onu ohyzdnou nenávist, která požadovala, aby se nenáviděnému hezky postupně utrhaly končetiny a jeho vnitřnosti byly rozházeny po podlaze.

Tušil, že si ji zaslouží, ale stěží si vzpomínal na důvod. Jistěže věděl, co provedl: zničil císařovně mladšího bratra

Altana a vypálil celé její rodině cejch zrádců. Jenže mu zbyl jen matný dojem, že se pobavil. Do paměti se mu vrylo až to, co se událo poté. Že se ho zřekli. Křivě ho obvinili z otcovy vraždy. A vyhnali ho na cestu, po níž nevědomky a nedobrovolně — alespoň zpočátku — dospěl až ke smrti svého bratra.

Jeho bratr. Ten byl víc než jen kapka v moři. Spolkl ho výšleh černé zloby. Esen, dokonalý kníže bojovník. Hrdina ztělesňující mongolskou kulturu myslí, tělem i duší, který až do okamžiku svého skonu nikdy ani na chvilku nezakusil opovržení, nepřijetí a vůbec nic jiného než náklonnost celého světa. Který lásku světu oplácel a miloval dokonce i svého vraha. Jedinou výjimkou byl člověk, v jehož zlotřilost věřil bez nejmenších pochyb.

Pao-siang se možná neprovinil otcovraždou. Ale než dospěl na konec oné cesty, stal se z něj přesně takový zlý a ostudný padouch, za jakého ho Esen považoval. Dokázal, že si veškerou zášť zaslouží.

Pokynul a jeho sluha předstoupil s orlem skalním na ruce. Pao-siang si připadal opilý zlostí. Byl si téměř jistý, že to není vidět. „Velký cháne, nicotný služebník by byl poctěn, kdybyste přijal tento skromný dar! Ačkoli se vám musí jevit jako bezcenný, můj bratr Esen Temür si ho cenil nadevše. Bratr byl naší Velké Jüan bezmezně oddaný a položil za ni život, takže se odvažuji doufat, že připomínka jeho věrnosti snad Jeho Veličenstvo potěší.“

Císařovna jedovatě vyhrkla: „Zbytky po mrtvém pro velkého chána?“ Špička jejího patrového klobouku na něj zaútočila jako rozzuřený pštros. Navzdory svému postavení byla tuctově vypadající mladou Mongolkou: měla kulatý obličej, růžové líce a rty podle poslední módy namalované

z vnitřní strany tenkou linkou, takže se zdálo, jako by je tiskla k sobě ještě víc než ve skutečnosti. Každý věděl, že se stala císařovnou jen díky tomu, že její otec, vojenský správce provincie Šan-si, štědře přispívá do skomírající pokladny hlavního města — stejně jako všichni věděli, že jí velký chán projevuje pramalou přízeň a nadále dává přednost paní Ki. „Panství krále Che-nanu kdysi bývalo tak bohaté, že si udržovalo početná vojska. Zato teď si nemůže dovolit ani pořádný dar pro velkého chána?“ Zmijíma očima pitvala Pao-sianguva omšelého sluhu. „Neříkejte mi, že jste společně se svou ctí zvládl přijít i o rodinné jmění.“

V místnosti došlo k nenápadné proměně: kdosi díky nepřítelově chybě zpozorněl. O chvílku později se paní Ki předklonila a vroucně se na Pao-siangu usmála. Šlo o podivuhodný přerod — od povýšené nelibosti v učiněnou laskavost — a Pao-siang si nedělal nejmenší iluze, že má co do činění s *ním*. „Král Che-nanu předložil ten nejušlechtlejší dar,“ prohlásila chánova oblíbenkyně. Mluvila líbeznou mongolštinou s korjóským přízvukem. Jakožto matka dospělého prince už měla mládí dávno za sebou, ale její vytříbené chování vzbuzovalo v Pao-siangovi dojem, že kdyby odvrátil zrak, možná by se převtělila do své pravé podoby: světélkujícího kamene či bílého jeřába. Pod rouškou úsměvu upírala pozornost na císařovnu, jako když bodá dýkou. „Drahé zboží by dokázal obstarat kdejaký zámožný omezenec. Zato tento dar nemá obdoby: je přímo od srdce.“

Ode dveří se ozval hlas mladého muže: „Věrnost Esena Temüra možná neměla obdoby, ale dá se říct totéž o jeho soudnosti?“ Do síně loudavě nakráčel ramenatý šlechtic v pomáčkané jezdecké sukničce ze saténu, a když procházel kolem Pao-sianga, s odporem o něj zavadil pohledem. „Jenom hlupák

by svěřil vykastrované mantiské svini velení vlastní armády. Má, co si zasloužil.“ Došel k trůnu a zběžně se uklonil. „Budiž pozdraven velký chán. Budiž pozdraven nejvyšší správce. Budiž pozdravena císařovna a paní Ki.“

Velký chán na mladého pána nelibě zahlížel. Císařovna na chvílku zapomněla na Pao-sianga a jedovatě pronesla: „Říkám si, co asi dělá Třetí princ tak důležitého, že si jen tak z rozmaru dovoluje nechat velkého chána čekat?“

Třetí princ, chánův jediný přeživší syn a předpokládaný dědic, bez omluvy vstal a trhl hlavou, aby si z obličje s pečlivě střiženými vousy poodhrnul copánky. Jeho výrazně tvarované rty zprohýbané jako luk připomněly Pao-siangovi podivně kruté tváře kamenných Buddha z jižního vazalského státu Čampa. Od chvíle, kdy ho Pao-siang před rokem a půl na chánově neblahém jarním honu viděl naposledy, se notně vytáhl. Chlapec dorostl v muže. Jenže pořád jako chlapec čekal kdesi na pomezí: na svůj mandát Nebes i titul korunního prince. Mandát Třetího prince měl tak nápadné zpoždění, až si i šlechta z provincií šeptala o tom, že se skutečný kralevic vyvolený Nebesy nepochybně teprve narodí. Císařovna byla koneckonců ještě mladá.

Paní Ki na svého syna sotva pohlédla. Očima laskala velkého chána a zavrňela: „Doneslo se mi, že Třetí princ strávil ráno na lovu. Jsem si jista, že se zpozdil pouze kvůli snaze napodobit chánovy lovecké výkony. Velký chán na neštěstí nasadil laťku tak vysoko, že je druhým zatěžko se mu vyrovnat.“

„Opravdu?“ nechal se obměkčit velký chán. „Nebylo naším záměrem ztěžovat mladíkovi život. Raději abychom ho povzbudili v jeho úsilí.“ Hlasitěji prohlásil: „Udělujeme orlici Esena Temüra synovi paní Ki, Třetímu princí!“

Paní Ki se vsedě ladně poklonila, zatímco Třetí princ se ušklíbl, přešel ke sluhovi a orla s čepičkou stojícího na jeho ruce pohladil. Ale nedíval se přitom na dravce. Hleděl na Pao-sianga. Dával na odiv líčenou agresivitu, která Pao-sianga přiváděla k myšlenkám na jelínka, který se předvádí s prvním paroží. Dobře známé mravenčení z nebezpečí ho naplňovalo vzrušeným očekáváním.

„Zdravím Třetího prince,“ pronesl s úklonou.

„Králi Che-nanu.“ Třetí princ si Pao-sianga zdlouhavě prohlížel a nepokrytě pohrdavým pohledem ulpíval na všem, co ho uráželo: na Pao-siangových vlasech stažených do nanženského drdolu na temeni, jeho dlouhém nemongolském nose a hladce oholených, útlých tvářích i jeho vybraném hávu a jemných dlaních vzdělance. Pao-siang si vzpomněl, jak si ho ten pohled našel během chánova jarního honu. Téměř stejně se na něj jiní mladí muži dívali, než se mu rozhodli ublížit. Ale ne tak docela. Třetí princ očima lemovanýma chlapecky dlouhými řasami doputoval zpátky k Pao-siangovu obličejí. Svítily mu znechucením. „Pamatuju si tě.“

O tom nepochybuj. Pao-siangova černota se rozčeřila zadostiučiněním. *Já si tě taky pamatuju.*

Třetí princ orla přestal hladit a ruku zastavil na dravčím hřbetě. Klouby jeho prstů působily neohrabaným dojmem, jako by patřily někomu, kdo ještě nedozrál do konečné podoby. „Ty vážně nejsi jako tvůj bratr. Ale určitě nemůžeš být takový budižkničemu, jak se říká. Smím tě obtěžovat kvůli malé laskavosti, že ano?“ Jeho surová mladá ústa se zkroutila v předzvěsti násilí. „Podrž mi toho orla, než si nasadím rukavici.“

Pao-siang se v tu ránu ocitl zpátky v otcových stájích, kde mu dvanáctiletý Esen na drobnou pěst v rukavici usadil jestřába. Nos měl plný slaměného prachu a zatuchlého

puchu uschlých vydávených chlupů. Snažil se zkrotit svůj strach, jenže ptákovy trhavé pohyby ho děsily na jakési živočišné úrovni. Čím byl vyděšenější, tím neklidněji mu dravec na ruce tancoval potlačovanou zlostí. A pak se zvrátil nazad, zůstal viset hlavou dolů zamotaný v řemíncích, které měl uvázané ke spárům, a vřestěl zuřivou hrůzou. Pao-siang tam zvládl jenom roztřeseně stát, zatímco Esen celý rozčilený ptáka konejšil a rozpléтал. Nejvíce se přitom styděl za vlastní pošetilost. Že se odvážil doufat v podobné ukonejšení pro sebe, jako by snad Esenovi na jeho děsu mohlo záležet stejně jako na tom dravcím.

„Nastav ruku,“ poručil Třetí princ tiše. Pao-siang uctivě klopil oči, ale bodalo ho opovržením. Byla to dětinsky krutá hra a zrovna jako dítě si ani princ neuvědomoval, jak je průhledný — a jak ho to zároveň činí zranitelným. Pao-siangovo zadostiučinění se vystupňovalo a přijalo nádech vlastní krutosti. *Vidím tě.*

Napřáhl levou paži. Nechránilo ho nic jiného než hedvábný rukáv. Jenže nemělo cenu se vzpírat. Nikdo z přítomných by nezasáhl. Věděl, že ho všichni úplně stejně jako Třetí princ dychtí potrestat prostě za to, že existuje.

Jakmile se dravec ocitl na novém zvláštním bidle, rozrušeně Pao-sianga sevřel. Pařáty měl tlusté jako král prsty. Každý dráp se mu zapíchl do rukávu. Nebolelo to. Zatím. Ale věděl, jakou spoušť dokáže orel svými spáry napáchat. Navzdory veškerému úsilí pocítil první záchvěvy strachu.

Třetí princ si od Pao-siangova sluhy převzal rukavici a beze spěchu si ji navlékal. Nepokrytě a upřeně Pao-sianga sledoval, jako by snad od něj se vzrůstajícím zhnusením vůbec nedokázal odtrhnout zrak. Pao-siang se snažil nevnímat, jak orlice přešlapuje ani jak udýchaně rozevívá zoban. Cítil, že mu po

těle vyráží studený pot. Třetí princ ho chtěl jenom postrašit, ne zmrzačit — ale ani takové vědomí mu nezabránilo v tom, aby ho jíkala hrůza. Byl slabý, vyděšený a za obojí se styděl. Zosobňoval všechno, co si o něm myslí. Ovšem pod jeho strachem se vzdouval širý rozbouřený oceán černého vzteku.

Třetí princ ho s nasazenou rukavicí nechal ještě chvilku se třást a potom hbitě dravce odhál z Pao-siangova předlok-
tí. V očích mu bezcitně zajiskřilo. „Moc díky. Takový dar si nechám líbit. Ale jémine,“ — s hraným překvapením se podíval na trhliny v Pao-siangově rukávu — „tvůj skvostný hábit je zničený. Taková škoda. Až za něj budeš shánět náhradu, možná by sis měl vybrat barvu, která ti sedne víc.“ Vychutnal si každou hlásku, když dodal: „*Broskvovou.*“

Nakousnutá broskev. Teplouš. Zůstalo to viset ve vzduchu, když se Třetí princ s úsměvem a Esenovou orlicí na ruce vzdálil.

Pao-sianga na levé paži pátilo osm teček. Zastrčil ruce do rukávů a vnímal, jak se mu uklidňuje tep. Jakmile se jeho palčivý strach rozplynul, působilo to, co mokvalo pod ním, ještě temněji a hutněji než předtím.

„Králi Che-nanu.“ Tmavě červenou svrchní róbu nejvyššího správce, kterou nosili hodnostáři Velké Jüan nehledě na postavení, vyvažoval jeho přirozeně autoritativní tón. Každý věděl, že právě nejvyšší správce u dvora tahá za nitky. „Tvůj dar je přijat s povděkem. Co tě přivádí ke dvoru?“

Jednalo se o vítaný návrat na Pao-siangovo kýžené území. Uklonil se založenýma rukama a skromně si odkašlal. „Služebník směle doufá, že může posloužit Chánbalyku v jakémkoli ohledu, který podpoří zájmy naší velkolepé říše. Ačkoli mé schopnosti nestojí za zmínku, mám jisté zkušenosti s veřejnou správou. Než můj bratr zemřel, sloužil jsem jako správce provincie Che-nan.“

To rozhodně byla pozice hodná zmínky: nejvyšší v té nejvýznamnější provincii Velké Jüan, byť nezvyklá v případě syna prince královské krve. Jenže coby adoptovaný míšenec, pomyslel si Pao-siang hořce, měl modré krve stejně pramálo.

„Jestli je na tom panství krále Che-nanu finančně tak špatně, jak naznačuje oděv jeho sluhy, stěží ho můžeme považovat za mimořádně zdatného,“ utrousila kousavě císařovna. „Možná se králova nevědomost týká i skutečnosti, že úřední funkce se obsazují na začátku roku. Nebo si snad myslí, že když je zrovna plno, vytvoříme novou pozici čistě pro něj?“ Její karmínový úšklebek nikoho nenechával na pochybách o tom, jak je to asi pravděpodobné.

Po krátké úvaze nejvyšší správce pronesl: „Ale neuvolnilo se nedávno místo na ministerstvu daní? Na postu náměstka.“

Pao-siang se v duchu nevesele usmál.

„Nejvyšší správce žertuje.“ Císařovna kuchala Pao-sianga pohledem. „Tehle člověk hanobí dvůr už jen tím, že před námi stojí! Jak bychom mohli někoho takového připustit do funkce ministerského náměstka?“

Paní Ki se půvabně přitočila k velkému chánovi. V jejím účesu se zaleskla zlatá brož ve tvaru fénixe, která značila chánovu přízeň. „Vaše Veličenstvo, král Che-nanu má k tomu veškeré předpoklady. Naopak kdyby se přihlásil o funkci během řádného období, měl by nárok na ještě vyšší pozici. Je to koneckonců princ královské krve.“ Bylo otřesně nápadné, jak na velkého chána bezostyšně uplatňuje svůj vliv. Když Velká Jüan ztratila přístup k soli rodiny Čang, paní Ki to posílilo: její domovský stát Korjó se díky tomu stal hlavním zdrojem této drahocenné suroviny. Její úsměv si našel císařovnu. „Jistě bychom se neměli odvracet od těch, kteří usilují šířit slávu naší Velké Jüan.“

Nejvyšší správce pohlédl na velkého chána, který na souhlas třepal zápěstím. „Králi Che-nanu,“ prohlásil nejvyšší správce, „tvá rodina si neochvějnou oddaností a závazkem k obraně naší říše vysloužila mou úctu a vděčnost. Přestože jsem nepochybně pocítil jen stín toho, co jsi zakusil ty, skon Esena Temūra mě hluboce zarmoutil. Jelikož nejsi s to jít v jeho stopách, můžeš se ujmout úřadu náměstka ministra a přinést čest jeho památce službou Velké Jüan podle svých schopností.“

Jakékoli Pao-siangovo nadšení z úspěchu přehlušila náhlá zlost. Nejvyšší správce si snad myslel, že rozumí tomu, jak Pao-siang prožíval Esenovu smrt.

Když se vděčně sklonil k zemi, třásl se vzteky. Po okrajích jeho zorného pole se sbíraly bledé mžitky, které však mohly být jen hříčkou světla pableskujícího po tepaném stříbře na stěnách. „Tisícere díky nejvyššímu správci a velkému chánovi!“

Surově zatoužil, aby jim mohl svou zuřivost ukázat: její temnou, věricí sílu, která zevnitř narážela do železných hranic jeho já.

Kdybyste spatřili, co doopravdy cítím a chci, vaše slitování by okamžitě vzalo za své.

„Vznešený králi,“ pozdravil Pao-sianga jeho tajemník Sejhán, jakmile král překročil vyvýšený práh Síně zářného jasu do stinného sloupořadí. Dokonce i mimo přímé slunce bylo vedro nesnesitelné. Salátově zelená róba pekla Pao-sianga zaživa. Síň, která tvořila přední část sídla velkého chána, vyhlížela na soustavu oslnivě bílých mramorových nádvoří křížovaných schodišti ve všech směrech. Z toho blyštění ho páchalo v hlavě. Zatímco vraštil obličej, Sejhán k němu stočil

ledově světlé oči a persky potutelně dodal: „Nebo bych měl říct: pane náměstků?“

„Jenom díky tobě,“ odušil Pao-siang stejnou řečí. „Byla s tím potíž?“

„S náměstkem ministra? Vůbec ne.“

Pomyšlení na jeho zesnulého předchůdce ho nijak netrápilo. Bylo stejně abstraktní jako řádek v účetní knize: život smrsknutý na skrovnou hrst zlatých *taelů*, které zaplatily jeho odstranění.

„Pozice ministra by se dala obstarat neméně snadno a pro prince královské krve by byla rozhodně vhodnější,“ namítl Sejhán dotčeně. Byl to *se-mu* z říše Chóezm na dalekém západě a jeho tmavý plnovous značnou měrou zakrýval tvář sestavenou z ošklivé snůšky ostrých hran. Nad vším se ovšem nespoutaně vznášel jeho orlí nos. Jelikož byl už dlouho Pao-siangova pravá ruka, znevažování svého pána si bral osobně. „Náměstek ministra není nikdo.“

Pomalou se procházeli kolonádou. Parno stupňovalo Pao-siangovo vyčerpání až na hranici nevolnosti. Pod spalujícím pohledem slunce se taškové střechy palácového města třpytily změtí korálově červené, jaspisově zelené a lazuritově modré. Za střechami se táhla vysoká obruba nabílené hradby. Chánbalyk, hlavní město postavené Kublajchánem jako připomínka vítězství, představovalo město měst. Když k němu poutník přicházel, nejprve se setkal s jeho rozlehlým předměstím plným honosných sídel, krčem a domů rozkoše. Za ním následovaly mohutné městské hradby s jedenácti branami opatřenými cimbuřím i střílnami, které obklopovaly vnější město. Ve středu vnějšího města leželo Císařské město, pěstěné hřiště císařské rodiny sestávající z parků a jezírek. A uprostřed tohoto města se jako semínko v meruňkové

pecce choulilo Palácové město obehnané bílou hradbou, kde z mramorového moře blyštivě vystupovalo sídlo velkého chána. Jak tak Pao-siang kráčel ve stínu paláce, největší stavby ze všech zemí mezi čtyřmi oceány, napadlo ho, že by měl asi cítit posvátný úžas. Místo toho mu však bylo z té jeho novoty nanic. Na vrcholcích vzdálené, nabílené hradby se třepetaly blankytné prapory Velké Jüan. Na pozadí zamžené oblohy byly sotva patrnější než tetelení horkého vzduchu.

Když Pao-siang a Sejhán sestoupili na náměstí, předešel je houf služebných, které cupitaly před zastřešenými nosítka nesenými harémovými eunuchy. Jakmile se nosítka ocitla vedle nich, zpomalila. Císařovna zlostně probodla Pao-sianga pohledem. Její obličej ozářený světlem odrážejícím se od mramorové dlažby byl stejně bílý jako tvář záštiplného přízraku. „Dejte na mou radu, králi Che-nanu. Palác je v porovnání s vaší ubohou, mrňavou provincií velice odlišné místo. Vraťte se domů, než toho budete litovat.“

Kleštěnci ji odnesli pryč. Palácoví eunuši byli otroci z vazalských států typu Korjó, nikoli *nan-ženové*, ale přesto si Pao-siang v návalu nenávisti vzpomněl na generála Ou-janga. Toho prokletého, vykastrovaného čokla nevděčného za veškerou lásku a péči, jaké se Pao-siangovi nikdy nedostalo, který zničil Pao-siangovi život a přitom se sám neutápěl v ničem jiném než v sebelibosti.

„Není dobré mít za nepřítele zrovna císařovnu.“ Kontury Sejhánova obličej se starostlivě vyrýsovaly. „Možná se u chána netěší oblibě, ale má moc.“

Pao-siang se ponuře zasmál. „Kolik mám podle tebe času sehnat si ochránce, než na mě někoho pošle? Týdny, nebo dny?“

„Vznešený králi,“ řekl Sejhán celý pobledlý a zachmuřený, „proč tu vlastně jsmo?“

„Ty si nemyslíš, že jsem přišel zachránit Velkou Jüan před sebou samou?“

Pohled, který mu Sejhán věnoval, byl navýsost výmluvný. „Jsem si jistý, že král Che-nanu je víc než schopný.“

Pao-siang jízlivě opáčil: „Oni si snad opravdu myslí, že můžou prostě napochodovat k paní Čang a poprosit ji, ať jim její království vrátí.“

Ovšemže nejvyššího správce *zarmoutila* Esenova smrt. Bez Esena a jeho zrádného mazlíčka Ou-janga — bez che-nanského vojska, které by drželo vzpurný jih na uzdě — stála mezi Velkou Jüan a zhroutilím říše pouze správčova ústřední armáda: síla, která na jih nevytáhla už přes deset let. Možná že nejvyšší správce vnímal, jaké nebezpečí říši hrozí. Jenže když si Pao-siang vybavil chánovu netečnost a hašteření jeho manželek, obával se, že si to správce uvědomuje jako jediný.

„Náměstek ministra není nikdo,“ souhlasil, „ale za nejnebezpečnějšího hráče ve hře platí ten, o němž nikdo netuší, že vůbec hraje.“

Po krátké odmlce se Sejhán velmi opatrně zeptal: „A jakou hru to hraješ, vznešený králi?“

Pao-siang nad sebou letmo zahlédl ony pohrdavé tváře, které ani na vteřinu nepochybovaly o tom, že postačí jejich výsměch a on zmizí se sklopenou hlavou. Kdyby jen věděly, jak každá kapka jejich znechucení vyživuje a prohlubuje černý oceán v jeho nitru. Nenávistně vyhrkl: „Všichni se na mě dívají a vidí to nejhorší, co si dovedou představit. Trapnou ostudu. Zesměšnění všeho, čeho si Mongolové cení. *Ale vůbec netuší, jak hluboko jsem ještě schopný klesnout.*“

Uvědomil si, že mu buší srdce. Zamýšlel jen škrábnout po povrchu, ale zaryl příliš hluboko: vystavil svou ohavnost všem na odiv. Sejhánův výraz se obestřel další vrstvou obezřetnosti. Uvnitř se jistě odtahoval odporem. Pao-siang mu to nemohl mít za zlé. Kdo by se chtěl dotýkat něčí rozjitřené bolesti a riskovat, že se sám nakazí?

Otočil se na patě, pěnil vlastním zahanbením a zamířil k nejbližší bráně vedoucí ven z Palácového města. „Pojďme najít tu práci, za kterou jsem tolik zaplatil.“

Ministerstvo daní se stejně jako ostatní ministerstva a sekretariáty nacházelo v samotném Chánbalyku. Vstupovalo se do něj z Cesty tisíce stop, což byla široká třída spojující hlavní vstup do Císařského města — mohutnou bránu Čchung-tchien na jižní straně — s prostřední branou v jižních hradbách Chánbalyku. V Pao-siangovi, kterému únava kalila svět otupělým podrážděním, vzbuzovala budova ministerstva se svými modrými převisy a pozlacenými střešními hřebeny stejně hrubý, nevkusně novotářský pocit jako všechno ostatní v Chánbalyku. Rozkošatělé delonix lemující ulici jako oranžové plameny patrně představovaly jedinou součást hlavního města, která byla starší než Mongolové.

„Ty stromy moc dlouho pěkně nezůstávají.“ Pao-siang sebou trhl. V látkových botách se k němu přiblížil mohutný starý Mongol v úřednickém tmavě červeném taláru, kterému zpod klobouku z lakovaného mušelínu s podlouhlými obrubami vystrčenými do stran vyčnívaly šedé copánky. Mongolsky s chánbalyckým přízvukem dodal: „Za týden se touhle ulicí budete brodit po kolena v listí.“

Pao-siang se spolehl na svůj odhad a spěšně se uklonil. „Budiž pozdraven ctihodný ministr.“

„Králi Che-nanu.“ Ministr daní si prohlédl Pao-siangův nanženský drdol zachycený v chomáčku stříbrného filigránu a sepnutý vlásenkami zakončenými perlou, jeho nezdravou pleť chorobného nespavce i křiklavě zelený háv a shodně zbarvené střevice. Ministrův výraz vlídného potěšení se pod řídkými šedými vousy nezměnil. Snad ho měl nasazený trvale, stejně jako se Ou-jang bez ustání mračil. „Náš nový náměstku! Jste vy to ale překvapení. Nuže, pojďte dál. Už jste jedl? Na to, jaké máme roční období, je opravdu horko, nemyslíte? Od doby, co jsem byl ve vašem věku, jsem takový podzim ještě nezažil. Posadme se a já nám u některé dívky poručím onen vynikající mok, který pijí na jihu, ten s červenými datlemi a medem. Je úžasně osvěžující! *Nan-ženové* vskutku vědí, jak si s horkem poradit...“

Ministr odkulhal dovnitř a pusa se mu nezastavila. Z jeho brebentění Pao-siang nabyl dojmu, že úředníci v hlavním městě tráví dny kletetím a srkáním čaje, proto ho překvapilo zjištění, že vnitřek budovy představuje čilý a rušný úřad. Prošli kolem knihovny, skladů účetních knih, kanceláří vyřizujících stížnosti, dílny, kde sluhové mělnili inkoust, a pracovny plné byrokratů — bez výjimky *se-muů*, protože *nan-ženům* byla služba ve státní správě zapovězena —, kteří přehazovali korálky na počítadlech s takovým nasazením, až papír v okně šelestil. Bylo to tam stejné jako v jeho domovském úřadě v An-jangu. Bolestivě se mu zastesklo. Jenže černota už se v něm usadila a jemu bylo jasné, že není cesty zpět.

Ministr ho odvedl stinným vnějším podloubím a poté po několika schodech až do budovy s mřížovaným průčelím. Uvnitř se nacházela prostorná soukromá kancelář s pracovním stolem posetým listinami a hrozivým počtem vratkých stojanů s knihami.

Ministr se neposadil. „Chvilku si odpočňte. Tenhle starc vypil příliš mnoho šálek čaje a jeho měchýř je slabý.“ Zajiskřilo mu v očích a belhal se zase ven. „Zkušenost mi napovídá, abych řešení neodkládal, ať posléze můžeme posedět podle libosti.“

Pao-siang se rozhlédl. Průvan mezi dveřmi na protilehlých stranách místnosti sice rozháněl horko, ale zato přinášel pronikavý zápach vysušeného zvířecího trusu a grilovaného chleba. Po klidném prostředí venkovského panství krále Che-nanu bylo hlavní město hotovou smrští.

Navrchu změní poházené po stole ležela účetní kniha tak, jako by se s ní posouvalo společně se vším ostatním a pouze náhodou skončila otočená čelem k němu. Prolistoval ji a neurčitě ho překvapilo, když se setkal se stranami úhledných výpočtů, které předepisovaly vzor k následování, a prázdné stránky čekající na odpovědi. Pomyslel na ministrovu odzbrojující tlachání a přemítal, kolik hodnostářů už sedělo na jeho místě a knihy se ani nedotklo.

„Tak jste ji našel! Moc se s tím netrapte. Tou zkouškou nikdy nikdo neprojde, navrhuje ji tak schválně.“ U jeho loktu se objevila služebná s oroseným džbánem, shodnými kalíšky a kolovým podnosem, na němž se v každé přihrádce mezi paprsky nacházela jiná kandovaná zelenina. Zvesela se na něj podívala a tváře jí zbrázdily dolíčky — jako by snad očekávala, že bude panikařit —, potom položila ták na odkládací stůl zavalený věcmi a odešla. Pao-siang se zadíval na prověrku a cítil, jak se mu zcela nevesele zvedají koutky.

Ministr se spěšně vrátil — až příliš spěšně na to, aby šlo o spravedlivé přezkoušení. Když dopajdal ke své židli, kmitl pohledem k Pao-siangovým odpovědím, které se dosud vlhce leskly černým inkoustem. Pao-siang si všiml chvíle, kdy se

ministrovo znechucení — ačkoli to skrýval lépe než většina, ve skutečnosti se mu král určitě hnusil — proměnilo v obdiv.

Byl to obdiv, který působil jako rána pěstí. Pao-siang celý život prahl po tom, aby za své nadání sklízel spíš úctu než posměch. A teď k ní dospěl tak snadno? Jenže už bylo pozdě.

Kousavě pronesl: „Snad jste si nemyslel, že jsem očekával funkci bez jakýchkoli povinností?“

Ministr ho pozoroval. „Nikdo nečeká, že by šlechtic potřeboval plat, natož aby za něj pracoval. Obzvláště pokud jde o krále Che-nanu, jehož panství bývalo dost bohaté, aby desítky let hradilo obranu Velké Jüan proti povstalcům z jihu. Soudil jsem, že jste bránil, který přivedl naditou pokladnu na mizinu. Ale nakonec se ukázalo, že se skutečně vyznáte. Takže, proč opouštíte Che-nan, Wang Pao-siang?“

Černota v Pao-siangově nitru vzkypěla jako voda těsně před bodem varu. „Možná se mi prostě nechtělo zůstat.“

Ministrovi zjehl obličej. „Aha. Váš otec a bratr. Taková škoda.“

V Pao-siangovi se všechno vzbouřilo. Nestál o vlídnost. Nestál o *politování*. Nechal svůj odpor ztvrdnout v pohrdání. Soucitný hlupák v osobě ministra se mu přesně hodil do krámu. Někdo, kdo bude ochotný odložit své znechucení ve prospěch Pao-siangova talentu a objevit v něm užitek. „Ano,“ přitakal, „velká škoda.“

Džbán stál v loužičce sražené páry. Když Pao-siang naléval dva šálky, zamokřil si o něj ruce. Napadlo ho, že se asi mělo jednat o sladký nápoj, ale nechutnal nijak. Se sebezapřením ho spolkl.

Ministr se ztěžka zvedl na nohy. „Každopádně je nesmírné štěstí, že se uvolněného místa ujmete zrovna vy! Šlechticů

na okrasu jsem si užil dost. Budu muset nejvyššímu správci poděkovat, že mi poslal člověka, který ví, co dělá. Když vezmu, čím všim si naše Velká Jüan poslední dobou prochází, pomoc mi přijde vhod.“

„Proto jsem tady,“ odvětil Pao-siang zdvořile. Jenže vtom se v rozích pracovny na okamžik zamihotal vzduch a král koutkem oka postřehl bělobu.

Když konečně vyšel ven, Sejhán už na něj čekal i s jejích koňmi. Slunce, které se zrovna vznášelo těsně nad západním cimbuřím Chánbalyku, se postupně sklánělo za ohnivými prsty rozkvetlých delonix a skrápělo ulice zlatem.

Když Pao-siang stočil koně na Cestu tisíce stop směrem k Císařskému městu, Sejhán překvapeně namítl: „To nepojedeme do domu?“

Pao-siang cítil něco, co bylo na napjaté očekávání příliš temné. „Čeká mě ještě jedna návštěva.“

„Za příslušníkem císařské rodiny?“ Sejhán povytáhl obočí. „Očekávají tě?“

„Ne,“ odtušil Pao-siang, „tak úplně.“

Sídlo stálo v zalesněném loveckém revíru na západním okraji Císařského města a jeho zastíněný obrys tu a tam narušovala moruše rostoucí na vnitřním nádvoří. Mezi dřevěnými sloupky přední branky na ně čekal hlavní komorník. Když sluha otevřel ústa, Pao-siang ho chladně předběhl: „Jestli ještě není doma, uveď mě dovnitř.“

„Čí je tohle sídlo?“ zeptal se Sejhán podmrčeně.

Komorník odpověděl: „Palác hojného požehnání slouží za sídlo Jeho Výsosti Třetímu princí.“

Východně se rozkládalo tmavnoucí jezero, které předtím Pao-siang a Sejhán přešli po mramorovém mostě. Na skalnatém

ostrově v jeho středu se tyčil kopec korunovaný pagodou. Císařské město si za svými hradbami udržovalo jezera, lesy a loviště, které se vyrovnaly divočině, ale přitom nepůsobily tak úplně opravdově. Ve skutečnosti ani opravdové nebyly. Pao-siang věděl, že všechno, oč zavadil pohledem, sem bylo dovezeno na lodích a vytvarováno podle přání císařské rodiny, od zeminy k navršení kopce až po ryby v jezeře. Vzduch rozechvívalo cvrkání cikád.

Pao-siang si vybavil, jak se velký chán při pohledu na svého syna tvářil. Nic na světě neznal lépe. Otcovu nenávisť k vlastnímu synovi: nikoli za to, co spáchal, ale za to, kým je. Jeho očekávání získalo krutý nádech, který se patrně obracel zrovna tak vůči němu jako vůči Třetímu princovi. Znovu si pomyslel: *Vidím tě.*

Sejhánovi, jehož výraz napovídal, že dospěl k nepříjemnému závěru, poručil: „Počkej tady.“

Zatímco sám čekal v přijímacím salonu, služebníci kolem něj zapálili lampiony. Čekal dlouho. Když se konečně venku ozvalo mumlání a dovnitř vkročil Třetí princ, už padla tma.

Na jeden úděsný okamžik Pao-siang spatřil Esena. Ne Esena takového, jaký byl v den své smrti, ale Esena předtím, než začal vyrážet na válečná tažení: mladého muže, na němž dosud ulpívala neohrabanost dospívajícího mladíka a který si vykračoval tak, jako by přihlížejícím dával darem, že se mohou dívat.

Vysoukal se na nohy a uklonil se. „Zdravím Třetího prince.“

Spíš než aby mu Třetí princ zdvořilost oplatil, hodil sebou do křesla. Jeho znechucený úšklebek nedokázal zakrýt zájem, který na Pao-sianga dorážel tak silně, že v odpověď na něj cítil tlukoucí tep, jako když člověku škube v podlitině.

„Copak už jsme se dneska nepozdravili dost, králi Che-nanu? Nebo sis snad přišel stěžovat, jak jsem tě tady napoprvé uvítal?“ Z přetrvávajícího úsměvu na jeho lukovitých rtech bylo patrné, že si svou roli v Pao-siangově ponížení vychutnal. „Nejsi vděčný, že to odnesla jenom tvoje róba, a ne ruka?“

Narazit v tomto krutém paláci na někoho tak průhledného bylo vskutku požehnání. Pao-siang se hebce jako pohazení zeptal: „Líbilo se ti dívat se, jak se bojím?“

Třetímu princovi se cosi mihlo ve tváři. Zmizelo to tak náhle, až si Pao-siang říkal, že si Třetí princ ani neuvědomuje, jak jeho tělo dává najevo pravdu. „Líbilo? Hnusí se mi dívat se na muže, který se chová jako ty. Ale aspoň se ti nebojím dávat, co si zasloužíš.“

„A zasloužím si to jenom proto, že jsem měl strach?“ Vyznělo to trpčeji, než zamýšlel. Třetí princ se mu vysmíval za jeho zděšení, protože bublalo na povrchu. Jenže sám princ se v hloubi svého skleněného srdce, kam podle jeho přesvědčení nikdo nedohlédl, bál víc než Pao-siang.

„Nehraj si na hlupáka.“ Třetímu princovi se zrychlil dech. Nemohl se dočkat té slasti, až z něj alespoň slovy vyždímá krev. „Každý to o druhém synovi Čagana Temüra ví. Že roztahuje nohy pro jiné muže. Chudák Čagan! Nešlo nám do hlavy, jak ti může trpět, že tak zostouzíš jeho rod. Klesal tím v našich očích na ceně.“

Pohledem se zapíchoval do Pao-sianga a těšil se, že sebou trhne. Bylo to celé tak ubohé. Třetí princ předpokládal, že ho svými slovy raní, protože si dokázal představit jenom to, jak moc by se ho dotklo, kdyby si totéž vyslechl o sobě.

Jak jen všichni Pao-sianga nenáviděli za jeho hanebné touhy — za to, co podle nich prováděl s muži —, i když nikdy po ničem takovém neprahl.

Pronesl: „Vidím, že mě pověst předchází.“

„To tam prostě zůstaneš stát a spolkneš takovou urážku?“
Třetímu princovi se nevěřičně zkrabatilo čelo.

„Čekal jsi snad, že se s tebou poperu? Jestli si myslíš, že mi někdy sešlo na rodinné cti, nebo dokonce na mé vlastní, neznáš mou pověst v plné šíři.“ To rozechvění bylo skrzna-skrz zvrácené. Tak *snadno* ze sebe mohl dělat toho, za koho ho chtěli mít. „Proč bych to měl zapírat? Je to pravda.“

Třetí princ nebyl tak opálený jako Esen. Ruměncem pod jeho krátce zastřiženými vousy okamžitě vynikl. Pao-siang se k němu o krok přiblížil. „Jsem vším, co si o mně každý myslí. A tys to poznal už v Chi-čche-tchu na jarním honu, že ano? Jen co jsi mě poprvé uviděl. Dokonce ještě předtím, než ses doslechl, co o mně říkají.“

Třetí princ divoce vyhrkl: „Stačí se na tebe jenom podívat a hned je jasné, co provádíš. A že si to *užíváš*.“

„Ano. Vážně jsem tak zvrhlý.“ Připadalo mu, jako by skrze něj promlouvalo tisíc hlasů z minulosti. Nechal jejich vzpomínky rozdmýchat jeho vztek. „Jenom pomysli na všechny ty nestoudné, hanebné skutky, kterých by se jakýkoli normální muž s odporem zhrozil, a představ si, jakou rozkoš z nich musím mít.“ Třetí princ z něj nespouštěl zrak. Bušilo mu srdce? To Pao-siangovo bilo naprosto klidně. V jeho očekávání se neskrývalo žádné vzrušení, z něhož by se mu zrychlil tep. Všechno halila pouze černá melasa vzteku. Medově dodal: „Co asi podle tebe musím chtít, když jsem za tebou přišel?“

Rychlým krokem překonal zbývající vzdálenost mezi nimi a vložil Třetímu princovi ruku do klína.

Třetí princ na něj otřeseně vytřeštil oči, když ho tělo pod Pao-siangovým ochablým dotekem zradilo. Pao-sianga zaplavil pocit krutého vítězství. Ponížení oplacené tomu,

kdo ponižuje. Trvalo to jen chvíli. Pak Třetí princ vyskočil z křesla a praštil ho pěstí do obličeje.

Kdovíjak se mu povedlo udržet rovnováhu. V uších mu vřeštělo. Tvář měl v jednom ohni. Nic na světě neznal lépe: už zase mu další válečník povýšeně vnucoval svou fyzickou převahu, zatímco se Pao-siangovi točila hlava bolestí. Copak se na něm všichni postupně nevystřídali? Nejprve jeho otec a od té doby každý další bojovník — každý kromě Esena. A v tom spočívala ta ironie. Esen se celý život cvičil v tom, aby zraňoval a zabíjel, ale na to, aby ranil Pao-sianga, ho udeřit nikdy nemusel.

Když jsem nakonec ranil já tebe, bratře, ušetřil jsem ti aspoň zrovna tolik jako ty mně?

„Chceš zdechnout?“ vyštěkl Třetí princ. Jeho ruměnc se proměnil ve zlostné skvrny. Jenže ta zlost byla stejně průhledná jako zbytek jeho osobnosti: jednalo se o prudký reflex někoho, kdo potřebuje sám sebe přesvědčit, že to, co se událo, nepravděpodobně nic jiného než z Pao-siangovy zvrácenosti. Že sám nic nepocítil a po ničem nezatoužil. Dokud šlo o Pao-siangovy choutky a Pao-siangovu hanbu, nemuselo to být skutečné.

Ne že by to něco měnilo. Ať už by si Třetí princ přiznal své sklony, nebo ne, jeho otec v něm už i tak viděl něco, čeho se štítí.

Pao-siang klesl na kolena. Třetí princ se nepohnul.

Pao-siangova oblíbená kurtizána v An-jangu uměla krásně přednášet básně a vždycky ho dokázala rozesmát, ale její opravdové nadání spočívalo v něčem jiném. Vybavil si, jak se mu o kůži chladivě otíraly její rukávy, zatímco roztouženě čekal. Vzpomněl si na její motýlí dotek a skloněnou hlavu. Připadalo mu to neskutečně dávno: střípek ze zlatých časů, než přišel rozkol.

Jenže ani tehdy nešlo o zlaté časy. Ještě chvíli si tu tesknou vzpomínku podržel a pak ji rozpustil do temnoty.

Pod skládanými sukněmi jezdeckého úboru měl Třetí princ lněné spodní prádlo zavázané jednoduchou šňůrkou. Pod ním se rýsoval důkaz jeho touhy. Jako by prapodivnost celé situace vytrhla Pao-sianga z těla. Přepadl ho pocit, že se na sebe dívá zvenčí a jeho klečící já pomalu a nerozeznatelně splývá s tím, co už si o něm všichni myslí.

Třetí princ posměšně utrousil: „Jen se na sebe podívej, jak tady žadoníš o ponížení. Vážně jsi špína. Kdybych na ulici potkal tebe a psa, tebe bych nakopl nejdřív.“

Pao-siang zhlédl k jeho krutému mladému obličejí orámovanému smyčkami válečnických copánků, které mu spadaly kolem tváří, a stěží zvládl zadržet pohrdání. Válečníci se tolik chvástali tím, kolik snesou tělesné bolesti, ale ani na okamžik nedokázali vydržet takovou potupu, jakou při každé příležitosti působili jemu. *Tak kdo z toho vychází jako ten silnější?*

Šňůrka bez odporu povolila. „Správně,“ řekl, „vážně jsem špína.“

Venku mu Sejhán nabídl kapesník. Zatímco odjížděli, Pao-siang si ho tiskl na tržnou ránu pod okem. Cukalo mu v ní stejně jako v pohmožděných rtech. Teprve když dospěli k západní bráně Císařského města, Sejhán obdivuhodně bezbarvým tónem promluvil: „Takže syn nepřítele mého nepřítele je můj přítel. Bude tě za to chránit?“

„Za to, že jsem mu jednou zafoukal na flétnu? Ne.“ Ze samotného úkonu nadšený nebyl, bolavé rty a čelist ho ovšem naplňovaly zadostiučiněním jako jakýkoli jiný úspěch. „Ale stejně bude. Je mladý a já mu dávám něco, co ani nevěděl, že může mít. Jenom si na to musí zvyknout.“

„Jak dlouho mu to potrvá?“ Sejhán se tvářil, jako by se snažil přesně vypočítat císařovny vražedné úmysly i Pao-siangovy naděje na přežití bez mocného ochránce po dobu jednoho, dvou či čtyř týdnů.

Pao-siang se krátce zasmál. „Vůbec netuším.“

Strážným u brány letmo ukázali své dřevěné úřední propustky a přešli přes vodní příkop do vlastního Chánbalyku. Navzdory tomu, jak bylo město rozlehlé, ubíhaly jeho široké třídy tak rovně, že s výjimkou míst, kde je přerušovalo Císařské město, se od jedné hradby dalo zřetelně dohlédnout až k té na protější straně. V nočních ulicích se to hemžilo chodci, koňmi i povozy. Ačkoli tam panoval shon, město muselo být předtím, než ho madam Čang přiškrtla uzávěrou Velkého kanálu, ještě dvakrát až třikrát rušnější. To se skoro vymykalo představitosti.

Pao-siangovým novým sídlem se stalo skromné obydlí s jediným dvorkem umístěné v úřednické čtvrti, která přiléhala ke vnější západní hradbě. Nudná cihlová ohrada odhlučňovala sídlo od vyvolávání trhovců na ulici vedoucí k bráně Pching-Če. Tomely rostoucí na holém dvoře nesly pár nazeleňalých kaki. Uvnitř byla situace ještě žalostnější. Kromě několika osobních nezbytností si Pao-siang přivezl jen zamčené truhlice, které teď překážely v hlavní místnosti.

Sejhán se na truhlice nespokojeně zaříval. „Máš pokoj plný zlatých *taelů*, ale přitom nás nutíš žít v domě, kde je útulno asi jako u malomocného v podpaží.“

Pao-siang tomu pocitu rozuměl. Jeho rezidence v An-jangu představovala dokonalou přehlídku jeho vkusu plnou vyřebeného nábytku, keramiky i obrazů. Se vším se rozloučil. „Beze všeho utrácěj vlastní plat, jestli si to tu chceš vybavit tak, jak jsi zvyklý.“